

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya u. 1.
A lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész év ——— 24 K
Félévre ——— 12 K
Negyedévre ——— 6 K
Egy hóra ——— 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér 1

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadlat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Még jelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órákor. ■■■■■■

Nagybcskerek, 1912.

XLI. évfolyam 34. szám.

Hétfő, február 12.

A magyar ipar fejlődése.

— február 12.

Ha iparunk helyzetét figyeljük, megállapíthatjuk, hogy annak fejlődésében legfontosabb szerepet játszó tényező a fejlődésre közvetlenül ható fogyasztás.

Megállapítható, hogy külkereskedelmi forgalmunkban, mely folyton emelkedő irányzattal 1909-ben elérte a három és fél milliárd értéket, a behozatali többlet egyre fokozódik s a mérleg 1906-tól kezdve — az 1908. év kivételével — passzív lett 1909-ben 108.4 és 1910-ben 135.6 millió koronával.

Ennek okait kutatva, rámutathatunk arra, hogy a nyereségtermékekben és a mezőgazdasági iparokban, az 1909. évtől tekintve, a kiviteli többlet emelkedett s 1910-ben elérte az 569 millió koronát, azonban a fél- és készgyártmányokban igen nagy a behozatali többlet s 1907-től 1910-ig 579.6 millió K-ról 704.5 millió K-ra emelkedett. A mérleget különösen a textil- és a ruházati ipar rontja, melyeknek cikkeiből az említett időszakban a behozatali többlet 507 millió K értékről 537 millió K-ra emelkedett.

Nem is remélhető, hogy a mezőgazdasági termelés feleslegeiből a jövőben annyit vihessünk ki, amennyi külkereskedelmi forgalmunk mérlegének aktivváltételére szükséges, mert mezőgazdasági cikkekben a fogyasztás a belföldön is jelentékenyen emelkedik s a termelés lassan lesz belterjesebbé, az ipari cikkekben való fogyasztás emelkedésével pedig gyáraink lépést tartani nem tudnak.

Az ipar és mezőgazdaság terén kitört bérharcok következtében a munkás bére fokozatosan emelkedik s ezután a hazai fogyasztók kontingense jelentékeny mér-

tékben szaporodik, mert a hazai munkás jövedelmének átlag 55%-át élelmészre, 16%-át ruházatra, 4.5%-át szeszitalokra, 2.5%-át dohányra, a többit lakásra, fűtésre stb. fordítja.

A munkabérek emelkedésével növekedett a gyártmányok önköltségi ára is, ami a piaci árakban is érezteti hatását, még pedig az iparban jobban, mint a mezőgazdaságban.

Az ipar, a mezőgazdaság és a közlekedés-ügy folytonos fejlődése szintén igen sok nyersanyagot és gyártmányt kíván, így például az ásványi tüzelőszerek fogyasztása 1906-tól 1909-ig kerekén 88 millió K-ról 108 millió K-ra emelkedett, s ennek egyrészt külföldről kell beszerezniük.

Ujabbán nagy reményeket fűznek a kissármási földgázhoz, melyből naponként 850.000 m³ metángáz (120.000 lóerő) nyerhető.

Az ipari energiát szolgáló tényezők közül a vízi erőnek nálunk még kis szerep jutott. Az 1.7 millió lóerőt képviselő energiának csak 2.4%-át hasznosítjuk.

Iparunk helyzete kedvező, a vasércet illetőleg azonban a növekvő kiviteli többletünknek nem örülhetünk, mert ezután oly kincset veszítünk, melyből legföljebb 80 évre terjedő mennyiségünk van.

A vassfeldolgozó iparok fejlődését a drága tüzelőszereken kívül az is nehezíti, hogy a vasm és a vaskartel következtében nálunk drágább a nyersvas és a hengereltvas, mint a nyugati iparos államokban.

A termelés másik fontos faktorát, a munkásokat illetőleg, rosszul nem állunk, azonban a külföldi kedvezőbb munkaalkalmak állandóan sok munkást csalogatnak nyugat felé, különösen az Északamerikai Egyesült Államokba, viszont egyes ipa-

rokban vállalatunk prosperálását az nehezíti meg, hogy elegendő gyakorlott hazai munkaerőnk nincsen.

A gyári munkások összes száma 1906-ban 371.496 főre rugott. Egy tisztviselő átlag 2387, egy művezető 2000 és egy munkás 700 K fizetést, illetőleg bért kapott.

A hazai vállalatok iránt a tőke is mindinkább érdeklődik. Míg 1867-ben az akkor működő, vagy akkor létesült 32 vállalatba 30 millió K-t fektettek be, 1909-ben ez a tőke megharmincszorosodott. Ez azt jelenti, hogy a magyar ipar is a kapitalizmus jegyébe került.

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

Február 18. Vörös kereszt közgyűlése.

19. Megyei közgyűlés.

Március 3. A tűzoltótestület közgyűlése.

10. Árvaházegyleti közgyűlés.

— A központi választmány ülése. A torontálmezei központi választmány ma délelőtt fél 10 órakor tartotta ülését a vármegyeházán Jankó Ágoston alispán elnöklésével, Franz J. L., Babits József, Vincze Erő, dr. Klein Mór, Kaufmann István, Farkas Vince és Rigó István választmányi tagok jelenlétében. Az ülésen három fontosabb ügyet intéztek el és pedig a legkevésbé megrótt $\frac{1}{4}$ urbéri

„TORONTÁL” tárcája.

Egy álom.

Egy jó ebéd után, fényesen kivilágított kényelmes szalonban, különféle csodálatos eseményekről, sejtelmekről, tüneményekről és hasonló megmagyarázhatatlan dolgokról beszéltek. Egy orvos is volt a társaságban, aki egy szkeptikus kifejezésével mosolygott ezeken a beszédeken és feltevéseken. Ekkor egy bájos hölgy fordult hozzá a kérdéssel, hogy vajjon vele nem történt-e még soha olyasmi, ami megmagyarázhatatlannak tűnt föl előtte?

— Fialat éveimben — válaszolt az orvos — volt egy álomom, vagyis inkább egy egész álomom, amely különösség tekintetében mindent fölülmul, amit valaha hallottam. Ha kívánja, szívesen elbeszélésem.

A társaság egyhangú kérésére az orvos ekképp folytatta:

— Ezelőtt tizenkét évvel egy nyáron Biaritzban tartózkodtam fürdőzés végett. Itt beleszerettem egy angol nőbe, aki egy pikkelyekkel borított sajátos fürdőjelmezt szokott viselni. Nagyon eredeti hölgy volt, telve különös ötletekkel és gondolatokkal. Egy ízben meghívott engem és több más tisztelőjét hajnali három órai csónakázásra.

Kis csónakunkról a csillagokat vizsgáltuk és a lelkeknek egyik bolygóról a másikra való állítólagos vándorlásáról beszélgettünk. Hazaérkeztemkor nagyon fáradt voltam, úgy, hogy egy levél olvasása közben, melyet íróasztalomon találtam, székemen ülve elaludtam.

Alig hunytam be szememet, egy ismeretlen nagy városban találtam magamat és egy idegen házból léptem ki, mely előtt egy halottaskocsi állott.

Egy fedett kocsis volt, minden oldalról beüvegezve, egy hátsó ajtóval a koporsó befogadására. A kocsis előtt egy körülbelül tizenöt éves fiú állott, fekete színű, rézgombos inasokában.

Amidőn engem meglátott, kinyitotta a halottaskocsi ajtaját, meghajlott, udvarias kézmozdulatot tett felém, engem beszállásra szólítva.

Noha az ember gyakran álmodik furcsaságokat, mégis világosan emlékszem, hogy álomban nagyon megijedtem és oly hevesen hőkentem vissza, hogy fejemet a székkarjába ütöttem. Természetesen tüstént felébredtem.

A következő két nap alatt bájos társnőm oldalán teljesen megfeledkeztem különös álomról, de a harmadik éjszakán csodálatos hasonlósággal megismétlődött. És azután szabályszerűen minden harmadik vagy negyedik éjjel újra jelentkezett. Végre nyugtalan lettem. A legkülönösebb az volt a dologban, hogy a ház, a kocsis, az öltöny és a fiú arca mindig ugyanaz maradt és hogy a fiú mindig hasonló udvariassággal kért fel a beszállásra. Mindezt egész biztossággal megtartottam emlékezetemben: a finom inasruhát, rézgombokat s szőke haját, szürke szemét, melyek távol állottak egymástól és élénken emlékezettünk halszemekre.

Őn természetesen fogja találni, hogy egy álomnak ilyen csökönyös ismétlése végre is hátkiben nyugtalanságot kelt. Néhány héttel azután Párisba utaztam és

ugyanabban a fogadóban szálltam meg, melyben az angol nő. Este érkezünk meg nagy társasággal. Sietve öltöztem át s a lifthez mentem, hogy az étterembe felvonassam magamat. A folyosón találkoztam utitársaimmal, akik szintén a liftre vártak. Én megnyomtam a villamos gombot és pillanat múlva hallottuk a liftet lefelé jönni. A lift ajtaja felnyitott és — én hirtelen visszahátráltam, mintha kísértetet pillantottam volna meg: az ajtónyílásban egy körülbelül tizenöt éves fiú állott, szőke hajjal, szürke halszemekkel, fekete inasokában, rézgombokkal, éppen úgy, ahogy álomban láttam. Udvarias meghajlással kért fel a belépésre.

Megvallom, életemben először éreztem, hogy a hajam az égnek mered a borzalomtól. Visszafordultam és örült rohanással futottam le a lépcsőkön. Odalent egy székbe rogytam és igyekeztem magamat megnyugtanni, mert éreztem, hogy külsőm nagyon halvány és feldult lehet.

— Ekkor, — nem tudom, hogy pillanatok vagy percek teltek-e el e közben — iszonyu sikoltást és recsenést hallottam. A lift leszakadt. Amidőn ismét eszméletre tértem, az utasok véres testét láttam a földön, akiket gyorsan fehér lepedőbe burkoltak és elhordták. A fiú tüstént meghalt és később három utas is, mint utóbb hallottam.

Mindenki a maga módja szerint magyarázhatja az esetet. Engem joggal neveznek szkeptikusnak, mert ha ez egy más emberrel történt volna, akkor nem hittem volna el.

Sienkievic Henrik.

telkek adójának a megállapítását, illetve az első központi választmány 344-99 és 4-1900 számú eddigi határozatának a kiigazítását. Továbbá az új községnyeveknek a kiigazítását és végül pedig Jovánovits Giga törökbeesei nyomdászának a legutóbbi képviselőválasztások alkalmával a hirdetések nyomása folytán felmerült 299 K és 15 fillér költségeinek kiutalása iránt beadott kérvényét intézték el. Ez utóbbi kérvényt pártolólag terjesztik fel a belügyminiszterhez.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi közgyűlését dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével. A bizottság üléséről a holnapi számunkban fogunk részletesen beszámolni.

— **Iparengedélyek.** A szombaton tartott városi iparhatósági ülésen a következők kaptak iparengedélyt: Biebel Hermann órás-, Kochheim Antal borbély-, Ilics Péter bogárn-, Szabó Nándor vendéglős-iparra, Szabó Nándor bor- és Terzin Zsivkó rőföskereskedésre.

— **A nagyikindai mezőgazdasági irányú hét osztályú polgáriskola.** A Nagyikindáról kiindult és ma már országossá vált mozgalom, hogy a polgáriskolákat úgy reformálják, hogy azok 7 osztályosokká fejlesztve az ország különböző vidékein a helyi szükséglet figyelembevételével mezőgazdasági, ipari stb. irányok legyenek és így a gyakorlati élet tényleges szükségletét elégítsék ki, kezd a megvalósulás stádiumába lépni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy már a jövő szeptemberben felállít egy pár helyen kísérletképpen ilyen iskolát. Az előkészítés munkálatait egy bizottság végzi, amelynek tagjai: a vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről: dr. Varjas István közp. szolgálatra berendelt igazgató, az OMGE. részéről: Krolopp Hugó orsz. képviselő, az OMGE. titkára és Buday Barna, a „Köztelek” szerkesztője, a Polgáriskolai egyesület részéről: dr. Korács János paedagógiai tanár, Nagy Lajos orosházi igazgató és Szenes Adolf nagybecskereki tanár. A bizottság tegnap tartotta Budapesten első gyűlését, amelyen megállapították a szervezés alapelveit. Mint halljuk, a kísérleti iskolákat Orosházán és Csabán fogják felállítani, értesülésünk szerint azonban a minisztérium még 1-2 helyen fog kísérletezni ez iskolákkal. Itt volna az ideje, hogy vármegyénkben is érdeklődnének az eszme iránt és hogy egy ilyen iskolát már most állítanának a vármegye területén. Nagyikinda most fejlődő iskolája, mivel csak 2 osztály van, nem alkalmas a kísérletezésre.

— **Halalozás.** Mint igaz részvétellel érte sülünk Messinger József, a nyugati pályaudvar volt főnökhelyettese, 42 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt, aki városunk szülötte volt és akiben Messinger Karolin igazgatónő fivérének gyászolja, egyike volt a legkiválóbb vasúti tisztviselőknél, aki tehetségével már aránylag fiatal korában igen szép pozíciót szerzett. Rendkívül megnyerő, előzékeny modoráért városunkban is igen sok barátja és tisztelője volt. A gyászról a család a következő jelentést adta ki:

Özvegy Messinger Józsefné szül. Spachmann Kornélia úgy a maga, mint az alólírott szülők, testvérek és az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje Messinger József ur, a magyar királyi államvasutak Budapest-nyugati pályaudvar volt főnökhelyettese, magyar királyi tartalékos honvédhadnagy, stb. stb. f. évi február hó 9-én életének 42-ik, boldog házasságának 10-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A drága halott földi maradványai folyó évi február hó 11-én, vasárnap, délután 3 órakor fognak az új rákoskeresztúri izr. temető halottasházából örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1912 február havában. Áldás és béke hamvaira! Messinger Jakab, Messinger Jakabné szül. Wipler Teréz szülők. Messinger Karolina, Messinger Berta férj. Marek Mórné, Messinger János, Messinger Manó testvérei. Spachmann József és neje após és anyós. Marek Mór, Messinger Manoné szül. Stein Flóra, Lusztig Mária szül. Spachmann sógora és sógor-női.

— **A szabad liceumból.** A szabad liceumban tegnap d. u. Bárány Béla, a főgimnázium jeles tanára, tartott felolvasást „Triopolisz” címmel. Az előadót felolvasásában azon szempontok vezették, amelyek ezen aktuális tárgynak a közönséggel való megismertetésére a legalkalmasabbak. Először is magának a városnak és környékének helyzetét, majd a történetét, továbbá a jelenlegi lakosságát, annak szokásait és végül a mostan folyó háború jelentőségét ismertette. Az előadónak közvetlen és már aktualitásánál fogva is érdekes felolvasás munkálatait egy bizottság végzi, s az előadásának végeztével zajos ovációban részesítették a tudós előadót. Az előadás illusztrálására szolgáló vetített képeket Szenes Adolf polg. iskolai tanár vetítette a töle már megszokott szaktudással. A közönség ezuttal is szép számmal jelent meg a felolvasáson.

— **A patronage-egy et gyűlése.** A nagybecskereki patronage egyesület tegnap délelőtt 10 órakor tartotta évi közgyűlését Alföldy Ede törv. elnök elnöklésével. A gyűlésen, melyre az évi jelentés és az 1912. évi tisztviselői megválasztás volt kitűzve, a rendes tagokon kívül még nagy számú hölgyközönség is résztvett. Szathmáry Ödön törv. bír., egyleti titkár felolvasta az évi jelentést, azután pedig a számvizsgáló bizottság terjesztette az évi számadást, melyre a felmentvényt megadták. Továbbá előterjesztették az 1912. évi költségvetést is, melyet egyhanguan elfogadtak. Ezután megejtették az 1912. évi tisztviselői kar megválasztását. A választás eredménye a következő: Tiszteletbeli elnökök: Jankó Ágoston, dr. Perisics Zoltán és Tóth István. Elnök: Alföldy Ede. Al-elnökök: Grézo János, Junker János és dr. Kovács Rókus. Titkár: dr. Szathmáry Ödön. Pénztárnok: Mencezer Lipót. Ügyészek: dr. Handler Lázár és dr. Vászits Endre. Könyvtárnok: Králik László. Jegyzők: dr. Balla Emil és Folkusházy Sándor.

— **A jótékony nőegylet ülése.** A jótékony nőegylet választmányja folyó hó 10-én Hesse Edéné tiszteletbeli elnök vezetésével ülést tartott. Jelen voltak özv. Palkovics Pálné, Kokies Jánosné, dr. Perisics Zoltánné választmányi tagok, Száviics Sándor pénztárnok és Streitmán Antal titkár. A szegények között 447 koronát osztottak ki.

— **Köszönet.** A helybeli árvaház részére Kömley Károly Gyula az „Első magyar passiójáték” rendezője a városunkban rendezett passiójátékok után befolyt bruttó jövedelemnek 5%-át kikérve 200 koronát küldött az árvaházegyletnek. Továbbá Haidegger Ödön 48 db könyvet küldött az árvaházi könyvtár részére. A nemes-szívű adományokért e helyütt is hálás köszönetet mond az árvaházegylet elnöksége.

— **Az inasotthon köréből.** A nagybecskereki inasotthonban tegnap Dunai László felső kereskedelmi iskolai tanár érdekes előadást tartott a gőzgépekről. A tagok az érdekes és tanulságos előadást feszült figyelemmel hallgatták, az érdeklődést fokozták a bemutatott rajzok és kísérletek. Az otthon nevében Bányai Jakab igazgató mondott az előadónak köszönetet, a hallgatóság a jeles tanárt zajos éljenekkel jutalmazta. Bányai Jakab igazgató történelmi bevezetése után Kovács Gyula iparostanoné Petőfinek „Kant” c. költeményét szavalta. A minden tekintetben sikerült összejövetelt a vezető könyvkiosztással fejezte be. Mint örvendetes jelenséget megállapíthatjuk, hogy az otthon könyvtárát jelenleg több mint 60 inas használja.

— **A szajáni gazdakör ünnepe.** Hogy miként kell hivatásuknak teljes magaslátára emelni a községi gazdaköröket, arra Herresbacher Dénes szajáni plébános, az ottani gazdakör elnöke igazán követendő példát mutat. Mióta Herresbacher áll a szajáni gazdakör elnöke igazán követendő példái lakosság érdekében nagyszabású kulturmunkát teljesít. Mindezen munkálatoknak Herresbacher a lelkes vezetője, kinek szavára a nép hallgat, tanácsait követi és figyelmeztetéseit megszívleli. Legújabbban a gazdakör saját házába költözött be, s ezt a szajániak nagyszabású ünnepélyvel ülték meg. Az ünnepély február hó 10-én d. u. 5 órakor tartott meg a környék és a szajániak impozáns részvételével. Résztvettek az ünnepélyen a szajáni

és környékbeli urihölgyek is. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Himnusz. Énekelte a Gazdakör dalköre. 2. Megnyitó beszéd. Tartotta Herresbacher Dénes elnök, plébános. 3. Marton Andor a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület főtítkárának előadása a házavatósi ünnepély jelentőségéről. 4. II-me Petite fantaisie hongroise. Bloch József op. 25. Hegedűn előadák Leicht Alajos kántortanító, harmoniumon kísérte Vajna Gyula tanító. 5. Boróczy Kálmán dr. a Magyar Gazdaszövetség kiküldöttjének előadása. 6. Rab asszony. Irta Kiss József. Szavalta: Nagy Balogh Antal földbirtokos. 7. Gazdakör titkári jelentése. Előterjesztette: Leicht Alajos. 8. Horváth István járási főszolgabíró záróbeszéde. Az ünnepély után Herresbacher Dénes plébános, gazdaköri elnök a vendégek tiszteletére vacsorát adott, melyen a háziasszonyi tisztet a háziur nővére, Herresbacher Mariska urhölgy, töltötte be.

— **Előadás a magyarpadéi gazdakörben.** Január hó 11-én Marton Andor, a megyei gazd. egyesület főtitékára meglátogatta a magyar padéi gazdakört, s ott a rendkívüli nagy számban megjelent érdeklődő gazdaközönségnek szakelőadást tartott a községbeli gazdákat érdeklő aktuális dolgokról. Az előadás befejezte után Marton Andor megsejmelte a gazdasági egyesület közreműködésével és támogatásával a múlt év folyamán vásárolt tenyésztőket, juhokat és kocákat, melyeket a nemek foganatosítása céljából tulajdonosaik a vásártérre vezettek elő.

— **A Zoltán-féle csukamájolaj** azért örvendő oly nagy elterjedésnek, mert táptereje igen nagy s a gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Páratlan szer a gyermekbetegségek megelőzésére, mert a gyermekek erejét és ellentállóképességét növeli. Üvegje 2 korona Zoltán B. gyógyszer-tárakban.

Törvénytörvények.

§ Az „Unser Blatt” sajtópöre. Mindenki-nek emlékeztetőben él még az az izléstelen támadás, amelyet az „Unser Blatt” c. helybeli német hetilap szerkesztője, Heil Károly, a esenei járás főszolgabírája, Uzbasich Gáspár és szolgabírája Sztojanovits Vazul ellen intézett a legutóbbi képviselőválasztások idejében. Az Unser Blatt annak idején minden igyekezetével azon volt, hogy a függetlenségi jelölt kerüljön ki győztesen a választási harcából és ennek a sikernek az érdekében a munkapárt vezetőit, de különösen a két főbíró, a legképtelenebb rágalomokkal illette. A szerkesztő ellen a megrágalmazott szolgabírák büntetőfeljelentést tettek s ezt az ügyet szombaton tárgyalta a szegedi kir. törvénytörvény esküdtbírósa. A vádirat felolvasása után a vádlott az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a cikket közérdekből írta. Valóságos védőbeszédet akart maga mellett tartani, de az elnök ebben megakadályozta. Itélet-hozatalra nem került sor, mert a bíróság újabb bizonyítékok beszerzése végett a tárgyalást elnapolta.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 12. A gör. kel. szerb dalárda beszedája.
17. Sirályok táncmulatsága.
17. Földmives-bál.
20. A filharmonikusok vig-estélye.

A közigazgatási tanfolyamhallgatók mulatsága. A nagybecskereki közigazgatási tanfolyamhallgatók szombaton este tartották meg szokásos farsangi táncestélyüket a kaszinóban. A mulatság iránt az egész megyében nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert sokan jöttek be vidékről is, hogy az estélyen résztvegyenek. Valóban nagyszámú és előkelő közönség jelent meg a mulatságon, úgy, hogy az estély igazi báljellegű volt. A megjelent közönség sorában ott láttuk városunk társadalmi életének vezetőtagjait, így dr. Dellimanics Lajos főispánt, Jankó Ágoston alispánt, Tóth István min. tan. pénzügyigazgatót, Kamenszky Rezső honvéd alezredest, Vinczevidy Ernő m. főjegyzőt, Lowieser Imre közp. főszolgabíró, azonkívül a

tanfolyam előadói karát. Az estély kabaréval kezdődött, amelynek diszkrét összeállításában a rendezőség valóban dicséretes munkát végzett. Bevezetésül *Kerepessy* Vince mondott szellemes és tartalmas prólogot, mely után a tanfolyamhallgatók énekkara adott elő szép dalokat precíz együttesben. Ezután *Preszly* István meglepő és nagy iskolázottságra valló, művészi hegedűjátéka következett, melyet *Molnár* Dezső kísért szabatosan zongorán. A műsor egyik legkiemelkedőbb pontja volt *Vojnich* István szereplése, aki coupletokat énekelt elegáns és diszkrét előadásban. Az éneket *Láday* Clementin kísérte temperamentumosan zongorán. Ezután az énekkar egy humoros dalegyveleget adott elő. Végül pedig *Kiss* Juliska és *Vojnich* István egy spanyol baleró-táncot adtak elő igen ügyesen és stilszerű, szép spanyol jelmezben. A táncot *Sárffy* Aladár kísérte zongorán. A conferancier szerepét *Kerepessy* Vince töltötte be igen szellemesen, diszkrét humorával és talpraesett mondókáival állandó derűtséget kelteve a közönség soraiban. A közönség zajosan tapsolt minden egyes számnak, úgy, hogy egy-néhány zeneszámot és a spanyol táncot meg is kellett ismételné a szereplőknek. A cabaret végeztével super volt, mely után elkezdődött a tánc és amely a legvidámabb hangulatban tartott a kora reggeli órákig. A kitünően sikerült mulatság rendezése körül sikeres és buzgó munkásságot fejtett ki a rendezőség.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A képviselőház ülése. — A miniszterelnök a királynál. — Lukács miniszter Bécsben.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A politikai helyzetben nem állott be a mai nappal sem az a bizonyosság, amit a mai naptól sokan vártak. A miniszterelnök tegnap kihallgatáson jelent meg őfelsége előtt és jelentést tett a helyzetre vonatkozó munkálkodásának eredményéről. Biztos eredményét ennek a kihallgatásnak még nem tudni, ehhez, valamint ahhoz a körülményhez, hogy *Lukács* László pénzügyminiszter a miniszterelnök hívására tegnap Bécsbe utazott, természetesen ezerféle kombinációt fűznek. Tény az, hogy a miniszterelnök még a mai napot is Bécsben töltötte s hogy a mai délután folyamán őfelsége újra kihallgatáson fogadjja.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délután *Návay* Lajos elnök elnöklete alatt ülést tartott. Elnök az ülést háromnegyed 11-kor megnyitja s az elnöki előterjesztések után javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését csütörtökön tartsa s ennek napirendjére a véderőjavaslatok tárgyalását tűzze ki. A Ház az elnök javaslatához hozzájárul.

Ezután *Székelly* Ferenc igazságügy-miniszter betérjeszti a szerzői jogok kölcsönös védelméről szóló javaslatot az Egyesült Államokkal. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök tegnap délben kihallgatáson jelent meg őfelségénél. A kihallgatás, amelyen a miniszterelnök jelentést tett az uralkodónak a legutóbbi kihallgatás óta történetéről, háromnegyed óráig tartott.

A miniszterelnök még kihallgatása előtt érintkezésbe lépett *Lukács* László pénzügyminiszterrel, akit arra kért, hogy rögtön utazzék Bécsbe.

A pénzügyminiszter Bécsben.

Lukács pénzügyminiszter még tegnap délután elutazott Bécsbe és ma délelőtt 10 órától 12 óráig tárgyalt *Khuen* gróf miniszterelnökkel, aki ismertette előtte az osztrák kormány álláspontját és meghallgatta minisztertársának véleményét.

A miniszterelnök újabb kihallgatáson.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a kabinetiroda főnöke ma délben megjelent a magyar házban gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnöknél és tudatta vele, hogy a király ma délután újra kihallgatáson fogadjja. A miniszterelnök a mai nap folyamán újra tanácskozott *Stürgh* osztrák miniszterelnökkel is.

A pénzügyminiszter Bécsben.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) *Lukács* László pénzügyminiszter bécsi utjához, amely egészen váratlanul történt, sokféle kombinációt fűznek politikai körökben. Az Est egy munkatársa beszélgetést folytatott a pénzügyminiszterrel közvetlenül elutazása előtt s innen eredő hírek szerint a pénzügyminiszter maga sem volt elkészülve a bécsi utra. A helyzetben valószínűleg oly változás állott be, amelyet a miniszterelnök közölni akart a miniszterekkel s valószínűleg azért hívta Bécsbe a pénzügyminisztert, hogy vele a helyzetben beállott változásokat közölje.

A Kossuth-pártkörben hire járt, hogy a miniszterelnökkel hétfőre megbeszélte tárgyalás helyett *Lukács* pénzügyminiszter fog legközelebb tanácskozni Kossuth Ferencel.

A külügyminiszter állapota.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy gróf *Aehrenthal* külügyminiszter állapotában tegnap újra rosszabbodás állott be, úgy, hogy az orvosok katasztrófától tartanak.

Katholikus népgyűlés.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Vigadóban tegnap délután nagy katolikus népgyűlés volt, amelynek során felszólalt *Barkóczy* mellett *Szencsényi* György országgyűlési képviselő s beszédében kifejtette, hogy az a miniszter, aki *Barkóczyt* áthelyezte, eljátszotta bizalmát a katolikusokkal szemben. Indítványára a népgyűlés bizalmatlanságot szavazott *Zichy* János gróf kultuszminiszternek.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, február 12. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ujszentmiklós állomásán tegnap a Budapest felé haladó személyvonat megállott, a személyzet elmulasztotta megtenni a szükséges óvintézkedéseket és így az utána jövő tehervonat teljes sebességgel belefutott az ott veszteglő személyvonatba. Több koci összezúzódott, a vonat utasai közül négyen, köztük *Forgács* Ferenc budapesti bankhivatalnok súlyosan megsebesült.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata február 12.

Buza (áprilisra)	23'86—
Buza (májusra)	— — — —
Rozs (áprilisra)	20'84—
Zab (áprilisra)	20'78—
Tengeri májusra)	18'10—

Közgazdaság.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzügyről.

Budapest, febr. 8.

A szilárd irányzat, mely az előző hét vége felé mutatkozott, a legutóbbi héten is folytatódott és ha az árfolyamváltozások nem is olyan jelentékenyek, mint az előző héten a forgalom ezuttal is igen élénk volt és a nemzetközi piacon csaknem az összes papírokra, a helyi piacon pedig főleg egyes, már korábban is favorizált értékekre terjedt ki. A vezető értékek további árjavulását leginkább az a körülmény hátráltatta, hogy a belpolitikai helyzet alakulását kevésbé kedvezően itélték meg és a miniszterelnöknek a kibontakozás iránti tárgyalásai eddig nem jártak a kívánt eredménnyel. A pénzpiac nem állott be lényeges változás, a devizárfolyamok aránylag igen magasak. Az angol bank ugyan mai napon fél százalékkal leszállította a kamatlábat, de viszont Németországban az utóbbi napokban inkább a pénz drágulása volt észlelhető.

A bankpapírok e héten is az érdeklődés előterében állottak és ezek közül kedvező osztalékbecslésekre Magyar Leszámitoló és pénzváltóbank és Magyar korona és járadékbank részvények voltak leginkább keresettek; ezeken kívül még Hazai bank- és Mercúr részvényekben volt énlőbb üzlet emelkedő árfolyamok mellett.

A vezető papírokon kívül a Magyar hitelrészvényeken kívül Rimamurányi vasmű és átmenetileg Az Osztrák-Magyar államvasut részvények képezték nagyobb kereslet tárgyát; utóbbiakat inkább Bécsből vásárolták. Közúti és városi villamosvasmű és átmenetileg az Osztrák-Magyar lom, árfolyamuk utóbb kissé lemorzsolódott.

Iparvállalati részvények közül Salgótarjáni és Esztergom-Szászvári köszénbányarészvények meglehetősen nagy árfolyamhullámmal mentek keresztül. Malomrészvények közül érdeklődés mutatkozott a Hungária-malomrészvények iránt, emelkedő árfolyamok mellett. Egyéb ipari részvényeink közül Klotild vegyipari, továbbá Magyar vasúti forgalmi részvények iránt mutatkozott az utóbbi napokban kereslet. A villamosági részvények inkább el voltak hanyagolva és árfolyamuk kissé esökkent.

A biztosító társasági részvények közül állandóan emelkedő árfolyamok mellett kerültek forgalomba az Első magyar általános biztosító társasági részvények és átmenetileg a Magyar jég- és vízontbiztosító részvények is keresettek voltak.

Hajózási részvények közül mai napon Atlantica részvények iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés.

A sorsjegypiac nem szenvedett lényeges változást; a Hazai takarékpénztári részvények a huzás után valamivel alacsonyabb árfolyamon kerültek forgalomba.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Tizezer korona

kézpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része évi részletekben törleszthető. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják. —

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Nagyzezsény község előjáróságától.
133—1912. szám. 221—3.1

Pályázati hirdetmény.

Nagyzezsény (Szerbneuzina) községben egyelőre helyettesítés útján betöltendő a *segédjegyzői* állás.

Előnyben részesül az, aki a szerb nyelvet bírja.

Fizetés 1000 korona. Fizetésrendezés, valamint megválasztása az illetőtől függ.

Nagyzezsény, 1912. február 9.

Trifunov, jegyző.

415—1912. tkvi sz. 213—1.1

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Schreiber D. és fiai nagybecskereki cégnek Hoffmann Miklós rezsőháza lakos elleni 210 kor. 80 fill. tőke, ennek 1911. évi május hó 10-től járó 5% kamatai és 52 kor. 20 fillér költség iránt folytatott végrehajtási ügyében a pancsovai kir. törvényszék és a perlaszi kir. járásbíró mint tkvi hatóság területén a rezsőháza 663. számú betétben felvett A. I. 1—5. sorsz. 5251/2/a hrsz. szántó 418 □-öl, 5251/2 b hrsz. csatorna 59 □-öl, 5251/2/c hrsz. szántó 1 hold 254 □-öl, 5251/2/d hrsz. szántó 50 □-öl, 1/2 része és 5251/2/e hrsz. szántó 98 □-öl, 1/2 része 165 kor., + 1. sorsz. 1898. hrsz. szántó 405 □-öl 1/2 része 28 kor., + 2. sorsz. 2428. hrsz. szántó 1 hold 1031 □-öl része 183 kor., + 3. sorsz. 3467. hrsz. szántó 2 hold 136 □-öl 1/2 része 212 kor., + 4. sorsz. 4010. hrsz. szántó 2 hold 61 □-öl 1/2 része 77 kor., + 5. sorsz. 4766. hrsz. szántó 942 □-öl 1/2 része 22 kor., + 6. sorsz. 5047. hrsz. szántó 1 hold 152 □-öl 1/2 része 121 kor. 50 fill., + 7. sorsz. 5077. hrsz. szántó 1 hold 859 □-öl 1/2 része 171 kor., II. 1—2. sorsz. 653. hrsz. ház, 326/a sz. a. 216 □-öl 654. hrsz. kert 408 □-öl 1/2 része 166 kor. becsáron nyilvános árverés útján el fog adni.

Határnapul 1912. évi április hó 24. napjának d. e. 9 órája Rezsőháza községéhez kitézetik oly hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen a határnapon a becsáron alul is el fognak adni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át a venni szándéko. ok készpénzben vagy az 1881: LX. törvények. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi 3333. I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt át kell szolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi 30. t.-c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893: XXIII. t.-c. alapján alakult Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908: XLI. t.-c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatandó, részt nem vehet.

A 663. és 664. hrsz. ingatlan a kikiáltási ár felénél, a többi kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatik.

A vevő köteles az árverési vételárát két egyenlő részletben, és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számítandó 5 százalék kamatokkal együtt, az antalfalvai kir. adóhivatal, mint bírósági letéptéztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési kivonat:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

2. A vevő az ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése után lép, de annak haszna már az árverési naptól fogva őt illeti. Amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe volna adva, csak a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek a vételi bizonylat csak akkor fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból a vevő nevére bekebelezetni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1912. évi jan. hó 20. napján,

Cziróni, s. k., kir. járásbíró.

448—1912. tkvi szám.

210—1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak Damján Petru kistárnoki lakos végrehajtást szenvedő ellen 400 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Damján Petru tulajdonán felvett Kistárnok községéhez tartozó kistárnoki 400. sz. tkjvben A. I. 1. sor 654—655 a hrsz. alatt foglalt 400 négyszögöl területű házhely és kert, A. I. 2. sor 949/a hrsz a. foglalt 400 négyszögöl pótkert, A. I. 4. sor 1583/3. hrsz. a. foglalt 1200 négyszögöl területű szántó, A. I. 9. sor 2693/3. hrsz. alatt foglalt 1200 négyszögöl területű szántó, A. I. 10. sor 2985/3. hrsz. alatt foglalt 1200 négyszögöl területű rét 919 korona kikiáltási áron, a kistárnoki 401. számú tkjvben A. I. 1. sor 655/b hrsz a. foglalt 400 négyszögöl területű udvar és kert a rajta levő 269. ö. i. sz. házzal és az A. I. 2. sor 949/b hrsz a. foglalt 400 négyszögöl területű pótkert 950 korona kikiáltási áron az 1912. évi április hó 5. (öt) napján délelőtt 10 órakor Kistárnok község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitiűzött birtok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles, nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889: XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezetben a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírónál letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt át kell szolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában és kifüggesztési tábláján és Kistárnok község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1912. évi január hó 26. napján.

Rektorisz, kir. tvsz. bíró.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.
6586—1911. szám. 121—3.3

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó *Bolgártelep* és *Pusztakeresztur* községekben ujonnan rendszerezített községi *szülésznői* állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Az egyes állások 120 korona évi javadalmazással vannak egybekötve. Minden szülésnél való közreműködésért 2 kor. jár. Szegények ingyen látandók el.

A pályázni óhajtok szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. é február hó 29-ikéig annál is inkább adják be hivatalomhoz, mert a később érkező kérvényeket tekintetbe nem veszem.

Nagyszentmiklós, 1912. évi január 3-án.

Hadfy s. k., főszolgabíró.

Nagybecskereki járás főszolgabírájától.
800—1912. szám. 214—3.2

Pályázati hirdetmény.

Alsóaradi községben üresedésben levő *segédjegyzői* állásra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi *március hó 1-ig* hozzám annyival is inkább nyújtsák be, mert az elkésletten érkezett vagy kelletlenül fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása állami kiegészítéssel 1000 korona.

Nagybecskereken, 1912. évi február hó 8-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Nagybecskereki járás főszolgabírájától.
800—1912. szám. 213—3.2

Pályázati hirdetmény.

Felsőaradi községben üresedésben levő *segédjegyzői* állásra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi *március hó 1-ig* hozzám annyival is inkább nyújtsák be, mert az elkésletten érkezett, vagy kelletlenül fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása állami kiegészítéssel 1000 korona, 160 korona lakbér vagy természetbeni lakás.

Nagybecskereken, 1912. évi február hó 8-án.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Munkás- leányok

felvétetnek

egy nagyobb helybeli ipar-
vállalatnál. **Cím a kiadóban.**

Rámpás

dr Brájer Lajos szőlőjéből

literje 36 krajcár

Kapható: Zápolya-utca 1.
szám alatt a ház mesternél.